

2019/2157(INI)

23.6.2020

NACRT MIŠLJENJA

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućen Odboru za poljoprivredu i ruralni razvoj

o europskoj strategiji za šume – daljnji koraci
(2019/2157(INI))

Izjaviteljica za mišljenje: Jessica Polfjärd

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir izvješće o pojačanju djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma, o kojem se upravo raspravlja u Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane;
- A. budući da su između 1990. i 2015. šume i ostala pošumljena zemljišta u Europskoj uniji znatno narasla uslijed ciljanih programa i prirodnog rasta te pokrivaju 43% teritorija EU-a, što odgovara 182 milijuna hektara, i čine 5% ukupne svjetske šume; budući da šumske površine čine polovicu mreže Natura 2000; budući da su neke države članice, u kojima više od polovice teritorija prekrivaju šume, ovisne o šumarstvu; budući da je 60% šuma u EU-u u privatnom vlasništvu, većinom malih vlasnika s manje od 3 hektara šume; budući da se u šumama nalazi značajan dio europske kopnene biološke raznolikosti;
- B. budući da se EU obvezala na ciljeve iz Aichija u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti, kao što je cilj 7. kojim se zahtijeva da se do 2020. područjima u okviru poljoprivrede, akvakulture i šumarstva upravlja na održiv način, stoga osiguravajući očuvanje biološke raznolikosti, ali EU nije u poziciji da ostvari te ciljeve;
- C. budući da su šume kružni ekosustavi koji se temelje na potpunom recikliranju tvari i nutrijenata koji se u njima nalaze; budući da se svaki oblik aktivnog upravljanja temelji na iskorištavanju resursa iz tih ekosustava, što neizbježno i negativno utječe na njegovo funkcioniranje, strukturu i biološku raznolikost;
- D. budući da su mnogi aspekti koji se odnose na šume i šumarstvo uređeni zakonodavstvom EU-a, poput Direktive o pticama i staništima, zajedničke poljoprivredne politike (ZPP), Uredbe o korištenju zemljišta, prenamjenu zemljišta i šumarstvu (LULUCF), Direktive o obnovljivoj energiji i Uredbe o drvu;
- E. budući da, prema izvješću Europske agencije za okoliš pod naslovom „Europski okoliš – stanje i izgledi za 2020.“, dugoročni trendovi koji se odnose na populacije ptica, uključujući rasprostranjene šumske ptice, pokazuju da je Europa doživjela golemo smanjenje biološke raznolikosti, a kao jedan od uzroka smatra se intenzivno upravljanje šumama¹; budući da se prema istom izvješću Europa suočava s ekološkim izazovima nezabilježenih razmjera i hitnosti; budući da je tijekom sljedećih 10 godina potrebno hitno djelovati kako bi se zaustavila zabrinjavajuća stopa gubitka biološke raznolikosti, sve veće posljedice klimatskih promjena i prekomjerno iskorištavanje prirodnih resursa;
- F. budući da velika stabla i netaknute, starije šume predstavljaju ključna staništa koje mlađe šume kojima se gospodari ne pružaju te da predstavljaju značajne zalihe ugljika koje se u slučaju sječe neće moći zamijeniti najmanje 100 – 150 godina; budući da stare šume i dalje uklanjaju i skladište ugljik iz atmosfere, uključujući i kroz šumsko tlo;

---

¹ Izvješće Europske agencije za okoliš „Europski okoliš – stanje i izgledi, 2020.“ stranica 83.

budući da su primarne šume u EU-u gotovo nestale;

- G. budući da se u izvješću Komisije iz 2018. o napretku u provedbi trenutačne strategije EU-a za šume navodi da provedba politike EU-a o biološkoj raznolikosti i dalje predstavlja velik izazov te da „izvješća o očuvanju šumskih staništa i vrsta do sada ne ukazuju na poboljšanja”; budući da su za razdoblje od 2007. do 2012. države članice izvijestile da je samo 26 % šumskih vrsta i 15 % šumskih staništa od europskog interesa, kako su navedena u Direktivi o staništima, u „povoljnom stanju očuvanosti”; budući da se kvaliteta šuma u EU-u već dugo smanjuje; budući da nezakonita sječa stabala još uvijek nije riješena u nekim državama članicama;
- H. budući da je u skladu s člankom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU-a) okoliš u podijeljenoj nadležnosti Unije i njezinih država članica; budući da je člankom 191. UFEU-a predviđeno da politika EU-a u području okoliša treba težiti, između ostalog, visokoj razini zaštite; budući da je Sud presudio da su šume dio prirodne baštine EU-a te su stoga obuhvaćene člankom 191.²;
- I. budući da je Parlament 28. studenoga 2019. proglasio klimatsku i okolišnu krizu;
- J. budući da su šume neodvojivi dio održivog razvoja; budući da je za rješavanje problema gubitka biološke raznolikosti i klimatskih kriza ključno da se šume zaštite i obnove te da se njima upravlja na način kojim se maksimalno povećava njihov kapacitet za skladištenje ugljika i zaštitu biološke raznolikosti; budući da netaknuti ekosustavi imaju veću sposobnost prevladavanja okolišnih stresora, uključujući promjene klime, nego degradirani ekosustavi jer im njihova inherentna svojstva omogućuju da maksimalno iskoriste svoju sposobnost prilagodbe; budući da velika stabla i netaknute, starije šume predstavljaju ključna staništa koje mlađe šume kojima se gospodari ne pružaju te da predstavljaju značajne zalihe ugljikovog dioksida (CO₂); budući da su međusobno povezana šumska staništa i šumski pojasevi ključni za osiguranje opstanka ugrožene flore i faune;
- K. budući da šume i šumska područja imaju višenamjensku ulogu jer su kružni ekosustavi, utemeljeni na potpunom recikliranju tvari i nutrijenata, te su ključni za reguliranje vodnog ciklusa, uključujući zadržavanje vode radi sprečavanja poplava, apsorpciju ugljikovog dioksida, skladištenja ugljika, kopnenu biološku raznolikost i pružanje mogućnosti za rekreaciju i dobrobit u blizini prirode, kao i doprinos gospodarskom rastu i zapošljavanju u ruralnim i urbanim područjima, gdje je šumarski sektor EU-a važan stup u kojem je zaposleno više od 3 milijuna ljudi; budući da ti poslovi dugoročno ovise o otpornim šumskim ekosustavima;
- L. budući da se EU obvezala na postizanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, uključujući cilj 15., a to je zaštita, obnova i promicanje održivog korištenja kopnenih ekosustava, održivo upravljanje šumama, borba protiv dezertifikacije, zaustavljanje degradacije tla i poništavanje njezinih učinaka i zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti;
- M. budući da šume uspješno doprinose teritorijalnoj ravnoteži, gospodarskom rastu i

---

² Presuda Suda (peto vijeće) od 25. veljače 1999. u pridruženim slučajevima C-164/97 i C-165/97, *Europski parlament protiv Vijeća Europske unije*, ECLI:EU:C:1999:99, stavak 16.

zapošljavanju u ruralnim i urbanim područjima te da pomažu u održavanju konkurentnosti šumarskog sektora; budući da je uravnotežen pristup svim funkcijama šumarstva ključan za osiguravanje dosljednosti između politika povezanih sa šumama; budući da je važno istaknuti da vlasnici i upravitelji šuma kontinuirano ulažu napore kako bi osigurali održivi razvoj šuma, te da je važno dodatno ojačati njihov potencijal za postizanje ciljeva europskog zelenog plana i i razvoj biogospodarstva, istovremeno jamčeći usluge ekosustava i biološku raznolikost; budući da vlasnici i upravitelji šuma u EU-u imaju dugu tradiciju i dugogodišnje iskustvo upravljanja višenamjenskim šumama; budući da je, međutim, zbog trenutnih izazova potrebno dobro poznavanje šumske ekologije, uključujući i rješavanje prirodnih poremećaja;

- N. budući da globalna potražnja za autentičnom divljom prirodom raste i da je znatno porasla javna potpora za strogu zaštitu šumskih ekosustava;
- O. budući da je genetska raznolikost u šumama ključna za prilagodbu promjenjivim okolišnim uvjetima, kao što su klimatske promjene, i za obnovu biološke raznolikosti;
- P. budući da je u posebnom izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama Ujedinjenih naroda (IPCC) o korištenju zemljišta utvrđeno da je komercijalno šumarstvo pridonijelo povećanju neto emisija stakleničkih plinova, gubitku prirodnih ekosustava i smanjenju biološke raznolikosti;
- Q. budući da europske šume imaju golemu vrijednost kad je riječ o ublažavanju klimatskih promjena jer šumski ekosustavi apsorbiraju i skladište oko 10 % emisija stakleničkih plinova u Europi, a postoji potencijal da se taj kapacitet poveća; budući da šume također osiguravaju i obnovljivu sirovinu povoljnu za klimu koja djeluje kao zamjena za energetski intenzivne materijale i fosilna goriva; budući da, međutim, treba prepoznati i koristiti načelo „kaskadnosti“ kao koristan način poboljšanja učinkovitosti resursa u novoj strategiji za šume; budući da šume u tlu skladište i apsorbiraju oko 2,5 puta više ugljikovog dioksida nego u biomasi drveća; te budući da šume narušene požarima i sječom izgube i do 26,6 % tla. stoga ističe važnost složenih šumskih ekosustava i zrelih šuma;
- R. budući da je „samostalni razvoj šuma” praksa kojom se šumama dozvoljava da narastu do najvećeg mogućeg ekološkog kapaciteta za skladištenje ugljika i ostvare puni potencijal biološke raznolikosti;
- S. budući da je za očuvanje punog opsega šumske biološke raznolikosti i funkcionalnosti te poštivanje potrebe za ublažavanjem i prilagođavanjem klimatskim promjenama, Uredbom LULUCF prepoznato je da je udjel ugljika od mrtvog drva u šumi jednakovrijedan dugovječnim drvenim proizvodima, budući da njegov ugljik ne podliježe trenutačnoj oksidaciji i osigurava ključna mikrostaništa o kojima ovise brojne vrste, uključujući i zaštićene, od presudne je važnosti zaštititi udio šumskih površina od bilo kojeg oblika aktivne ljudske intervencije; budući da su se javile nove mogućnosti za prilagodbu klimatskim promjenama i njihovo ublažavanje, među ostalim samostalni razvoj šuma³ i prirodno šumarstvo;

---

³ ‘Samostalni razvoj šuma: netaknuti rast postojećih šuma do ostvarenja njihova ekološkog potencijala, kao u William R. Moomaw, „2019: Netaknute šume u Sjedinjenim Državama: Samostalni razvoj šuma ublažava

- T. budući da se, prema Izvješću IPBES-a o globalnoj procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava iz 2019., prirodna raznolikost globalno smanjuje i to stopom koja je nezabilježena u ljudskoj povijesti, a jednom milijunu životinjskih i biljnih vrsta prijeti izumiranje;
- U. budući da je ZPP glavni izvor sredstava EU-a za upravljanje šumama;
- V. budući da su plantažne šume često monokulture s manje biološke raznolikosti od prirodnih i poluprirodnih šuma te su manje otporne na klimatske promjene, što dovodi do većeg otpuštanja ugljika zbog prirodnih nepogoda;
- W. budući da različiti načini sječe imaju različit utjecaj na kapacitete skladištenja ugljikova dioksida u šumama, kvalitetu tla i stanje očuvanosti; budući da je potpuno krčenje velikih površina najštetnija metoda jer se njome uklanja velik dio organskih tvari i korijenja iz tla, uzrokuje ispuštanje ugljika uskladištenog u tlu (što je oko dva i pol puta više od ugljika pohranjenog u biomasi drveća) i znatno šteti složenoj strukturi šume i njezinim ovisnim ekosustavima;
- X. budući da subvencije za bioenergiju dovode do pogoršanja omjera upotrebe drva kao materijala i za energiju, a istovremeno dolazi i do umjetnog povećanja opskrbe biomasom⁴, čime se smanjuje sposobnost šuma da sekvestriraju ugljik;
- Y. budući da subvencije za razne obnovljive izvore energije pomažu bržem pokretanju sektora; budući da se solarni i vjetroenergetski sektori i s njima povezane tehnologije mogu održati bez subvencija nakon početnog rasta; budući da, međutim, to ne vrijedi za bioenergiju, a to je sektor koji funkcionira jedino zahvaljujući subvencijama;
- Z. budući da su dostupni podaci o šumama na razini EU-a nepotpuni i neujednačene kvalitete, što otežava koordinaciju između EU-a i država članica kada je riječ o upravljanju šumama i njihovu očuvanju;
- AA. budući da je krčenje šuma jedan od čimbenika koji su stvorili „idealne” uvjete za širenje bolesti s divljih vrsta na ljude⁵;
- AB. budući da je odgovornost EU-a osigurati da naši obrasci potrošnje i uvoz iz trećih zemalja ne doprinose krčenju ili degradaciji šuma ni preobrazbi ili degradaciji drugih prirodnih ekosustava u drugim dijelovima svijeta;
- 1. Pozdravlja odluku Komisije da uvede novu strategiju za šume; ističe da strategija za šume mora biti u skladu s načelom supsidijarnosti; naglašava potrebu da se strategijom za šume prepoznaju nadležnosti EU-a u području zaštite okoliša, uključujući šume; podsjeća da u skladu s člankom 191. UFEU-a politika EU-a u području okoliša mora

---

klimatske promjene i služi općem dobru“ u *Frontiers in Forests and Global Change*.

⁴ Izvješće za 2018. Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije pod naslovom „Proizvodnja, opskrba i upotreba biomase u Europskoj uniji“: „Uistinu ciljevi za energiju iz obnovljivih izvora koje je postavio EU doveli su do porasta potrošnje drvene biomase.“. Procjene potrošnje drva za energiju: 42 % (2005.), 43 % (2010.), trenutačno 48 %, s tim da se potrošnja za energiju vjerojatno ne prijavljuje u potpunosti.

⁵ IPBES-ov članak gostujućeg stručnjaka pod naslovom „Poticajne mjere vezane za COVID-19 moraju spasiti živote, zaštititi sredstva za život i štititi prirodu kako bi se smanjio rizik od budućih pandemija“ autora profesora Josefa Settelea, Sandre Díaz i Eduarda Brondizia te dr. Petera Daszaka, 27. travnja 2020.

doprinositi, među ostalim, očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša te razboritom i racionalnom korištenju prirodnih resursa; podsjeća da se nekoliko zakonodavnih akata EU-a odnosi na šume i upravljanje šumama; Naglašava, u tom pogledu, potrebu za cjelovitom i dosljednom strategijom za šume kojom se jača multifunkcionalna uloga šuma i šumarskog sektora u EU-u i kojom se promiču dalekosežne društvene, gospodarske i ekološke koristi šuma, uz puno poštovanje klimatskih i okolišnih ciljeva EU-a; naglašava potrebu za jasnim davanjem prioriteta, pri čemu klima i zaštita biološke raznolikosti trebaju biti središnji i međusobno povezani ciljevi u novoj strategiji EU-a za šume; naglašava hitnu potrebu za sprečavanjem prirodnih poremećaja i upravljanjem njima; ističe da bi strategija za šume trebala biti usklađena s europskim zelenim planom i strategijom za biološku raznolikost do 2030.;

2. Napominje da, prema Europskoj agenciji za okoliš, gradske šume također daju nimalo nevažan doprinos borbi protiv klimatskih promjena i njihovih posljedica za zdravlje te skreće pozornost na njihovu posebno ključnu ulogu koju imaju za stanovnike gradova kao mjesto za rekreaciju i prirodno okruženje; naglašava da bi, osim šuma u ruralnim područjima, trebalo procijeniti i gradska šumska područja, međudjelovanje šuma i drveća s gradskim i prigradskim područjima, kao i razumijevanje njihove uloge za te zajednice, posebno u pogledu trajnih suša;
3. Naglašava potrebu za cjelovitom i dosljednom strategijom za šume kojom se jača multifunkcionalna uloga šuma i njihova održivost kao i šumarskog sektora u EU-u i kojom se promiču dalekosežne okolišne, društvene, gospodarske i kulturne koristi šuma; s tim u vezi naglašava da je potrebno hitno poduzeti radnje kako bi se spriječilo i upravljalo prirodnim izazovima i postojećim pritiscima s kojima se suočavaju šume i riješilo krčenje šuma;
4. Naglašava da bi nova strategija za šume trebala služiti kao središnji instrument politike u EU-u za učinkovitu koordinaciju politika i inicijativa povezanih sa šumama kao dio europskog zelenog plana: poziva Komisiju i države članice da razmotre uvođenje ciljeva šumskih površina s ciljem održivog povećanja trenutnih razina uz istovremeno podržavanje ciljeva do 2030. na zaštićenim područjima, uključujući šume, te obnove u skladu sa strategijom EU-a za biološku raznolikost i pozivima Parlamenta⁶ za suzbijanje krčenja šuma i poboljšanje kvalitete postojećih šuma i šumskih područja; smatra da bi strategija za šume trebala uključivati odgovarajuće instrumente za postizanje tih ciljeva;
5. Naglašava da šume čine gotovo polovicu ukupne površine područja mreže Natura 2000 (tj. 37,5 milijuna hektara) i da je 23% svih šuma u Europi unutar tih područja za koja su šume od presudnog značaja⁷; u tom kontekstu, naglašava hitnu potrebu da se ispoštuje obećanje Komisije o primjeni pristupa nulte tolerancije prema nepoštivanju zakonodavstva u području zaštite okoliša i posebno dati prednost učinkovitoj primjeni zakonodavstva EU-a o prirodi, uključujući odgovarajuće planove upravljanja za područja mreže Natura 2000, i procijeni jesu li osigurana dovoljna sredstva za zaštitu šuma u područjima u okviru mreže Natura 2000, uključujući provođenje postupaka za kršenje zakona; u tom pogledu ističe pet važnih izazova u vezi s primjenom područja

---

⁶ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka (COP15) Konvencije o biološkoj raznolikosti, usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0015.

⁷ Europska agencija za okoliš, „Europski šumski ekosustavi - stanje i trendovi, 2016.

Natura 2000 na šume, a to su:

- (1.) ravnoteža između očuvanja biološke raznolikosti i drvne proizvodnje,
- (2.) integracija očuvanja šuma i zahtjeva lokalnih dionika,
- (3.) klimatske promjene,
- (4.) manjak financiranja, i
- (5.) razilaženja s ostalim sektorskim politikama;

stoga od Europske komisije i država članica traži:

- (1.) bolju komunikaciju i transparentnost,
  - (2.) veći naglasak na konzervacijskoj znanosti u razvoju strategija upravljanja i u odgovoru na klimatske promjene,
  - (3.) jačanje građanskog sudjelovanja u izradi i provedbi politika,
  - (4.) učinkovitu strategiju financiranja,
  - (5.) integriranu europsku politiku korištenja zemljišta i očuvanja, i
  - (6.) poboljšanje saznanja o primjeni područja Natura 2000 u šumama i njegovim učincima na biološku raznolikost, upravljanje šumama i drugu uporabu zemljišta u EU-u;
6. Napominje da očuvanje naših šuma i njihovo održivo upravljanje značajno doprinose našoj dobrobiti i da ne bi smjeli podlijegati pravu tržišnog natjecanja; podsjeća da šume pružaju usluge od javnog interesa koje se tiču odmora i zdravlja te obrazovanja;
7. Primjećuje da je, s obzirom na višenamjensku ulogu šuma, potrebno promicati sve aspekte: zaštitnu funkciju šuma kao staništa brojnih životinjskih i biljnih vrsta, praktičnu funkciju šuma kao izvora drva i drugih proizvoda i zaštitnu funkciju šuma za floru i faunu; naglašava da se ekološke, gospodarske i društvene funkcije šuma moraju zajedno razmatrati;
8. Smatra od iznimne važnosti da se pojednostavi pristup potporama EU-a namijenjenih šumama, te da se smanji prekomjerna birokracija, imajući u vidu poteškoće na koje nailaze mali i srednji zemljoposjednici, pa čak i određeni dio javnih tijela;
9. Naglašava da postoje različiti pogledi na sposobnost apsorpcije ugljikovog dioksida različitih vrsta šuma i da znanstvena istraživanja pokazuju da otporne, zdrave i biološki raznolike šume apsorbiraju više ugljikovog dioksida od šuma koje se prekomjerno sječe; stoga odlučno ističe da bi se novom strategijom za šume trebalo promicati održivo upravljanje šumama; podsjeća da su se EU i njegove države članice obvezali primjenjivati definicije i načela održivog upravljanja šumama⁸; ipak primjećuje da Komisija razvija definiciju održivog upravljanja šumama na razini EU-a koja bi se trebala temeljiti na najvišim standardima održivosti uz zaštitu biološke raznolikosti i vrijednih ponora ugljika kao središnjih elemenata; ističe ukupne klimatske koristi koje proizlaze iz šuma i vrijednosnog lanca koji se temelji na šumama, a to su poboljšana sekvestracija ugljikovog dioksida, skladištenje ugljika i održiva zamjena sirovina i energije fosilnog podrijetla; prepoznaje da održivo upravljanje šumama mora osigurati zaštitu biološke raznolikosti europskih šuma; napominje da zaštita šuma i proizvodnja ne moraju nužno biti u suprotnosti, već da bi se u nekim slučajevima mogle podudarati i

---

⁸ Rezolucija iz Helsinkija H1 iz 1993. Forest Europe

imati pozitivan ishod u pogledu zaštite klime;

10. Ističe da je u nekim okolnostima između zaštite klime i zaštite biološke raznolikosti u sektoru biogospodarstva i posebno u šumarstvu, koji igraju središnju ulogu u prijelazu na klimatski neutralno gospodarstvo, potrebno pronalaziti kompromise; izražava zabrinutost da se ti kompromisi nisu dovoljno razmatrali u nedavnim raspravama u pogledu donošenja politike; poziva sve dionike da razviju dosljedan pristup kojim će se pomiriti pristupi zaštite biološke raznolikosti i zaštite klime kao dio uspješnog sektora koji se temelji na šumama i biogospodarstva;
11. Napominje da, iako su šume koje su najbolje očuvane, one iz kojih se ne uzimaju nikakvi resursi, rijetke, potrebno im je posvetiti pozornost koju zaslužuju jer one doprinose znanju, zdravlju i ekoturizmu koje ne smijemo uskratiti budućim generacijama; naglašava da bi Natura 2000, kao europska ekološka mreža za očuvanje staništa, trebala imati ključnu ulogu u europskoj strategiji za šume; smatra da bi mreža Natura 2000 trebala biti ključna za jamčenje zaštite i očuvanja šuma;
12. Naglašava važnost i ključnu ulogu šumarstva i drvnog klastera za očuvanje klime; naglašava da šumarstvo i šumarske usluge te sektor naknadne prerade potiču znatnu gospodarsku aktivnost, posebno u ruralnim regijama u strukturno nepovoljnom položaju, s obzirom na to da stvaraju potražnju za dodatnom robom i uslugama iz drugih sektora;
13. Naglašava potrebu da države članice dijele dobre prakse u pogledu upravljanja šumama i planiranja; također skreće pozornost na važnost donošenja europskih smjernica, povezanih s prethodno utvrđenim ciljevima u europskom zelenom planu, u svrhu pružanja državama članicama smjernica za upravljanje šumama te njihovo održavanje i planiranje;
14. Naglašava da bi zaštita i samostalni razvoj šuma, kao i ponovno pošumljavanje i pošumljavanje vrstama drveća koje odgovaraju određenoj lokaciji i okolišu trebali biti u središtu buduće strategije EU-a za šume; napominje da su prakse prirodnog upravljanja najbolje za postizanje tih ciljeva;
15. Naglašava da su istraživanja⁹ utvrdila da prašume i dalje prikupljaju ugljik, suprotno stajalištu da su one ugljično neutralne ili čak izvori ugljikovog dioksida;
16. Ističe da nikakav učinak zamjene šumskih proizvoda ne može nadomjestiti gubitak starih i primarnih šuma, koje su prepoznate kao nezamjenjive¹⁰ te bi se trebale zaštititi pravnim i poticajnim instrumentima koji su usmjereni na njihovu kompleksnost, povezanost i reprezentativnost¹¹;
17. Poziva na strogu zaštitu primarnih šuma i prašuma u EU-u u okviru strategije EU-a za šume;

---

⁹ S. Luyssaert et al., 2008.: „Prašume kao globalni ponori ugljika“. U *Nature*.

¹⁰ Komunikacija Komisije od 23. srpnja 2019. pod naslovom „Pojačanje djelovanja EU-a za zaštitu i obnovu svjetskih šuma“ (COM (2019) 0352);

¹¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka (COP15) Konvencije o biološkoj raznolikosti, usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0015, citat iz stavka 52.

18. Podsjeća da je oko 60 % šuma u EU-u u privatnom vlasništvu i da otprilike dvije trećine privatnih vlasnika šuma posjeduje manje od 3 hektara šume; naglašava da se to u svim mjerama mora na odgovarajući način uzeti u obzir te da one stoga moraju biti osmišljene tako da budu dostupne malim vlasnicima šuma i da ih oni mogu praktično provoditi; podsjeća da je Komisija utvrdila da su administrativno opterećenje i struktura vlasništva nad šumama ograničavajući čimbenici za prihvaćanje određenih mjera¹²;
19. Ponavlja činjenicu da očuvanje visokougličnih ekosustava, uključujući šume, predstavlja mogućnost odgovora s neposrednim utjecajem na klimatske promjene, za razliku od pošumljavanja, ponovnog pošumljavanja i obnove za čiju provedbu je potrebno više vremena¹³; poziva na to da se u okviru mjera politike EU-a vodi tim načelom;
20. Naglašava da kontinuirani pad biološke raznolikosti ima negativne posljedice za pružanje mnogih usluga ekosustava u posljednjih nekoliko desetljeća; napominje da je do tih padova došlo djelomično zbog intenzivnih poljoprivrednih i šumarskih praksi; naglašava da stalni pad reguliranja usluga može imati štetne posljedice na kvalitetu života¹⁴;
21. Prepoznaje da klimatske promjene mijenjaju sposobnost rasta šuma te povećavaju učestalost i ozbiljnost suša, poplava i požara kao i da potiču širenje novih štetočina i bolesti koje pogađaju šume; naglašava da netaknuti ekosustavi imaju veću sposobnost prevladavanja okolišnih stresora, uključujući promjene klime, nego degradirani ekosustavi jer im njihova inherentna svojstva omogućuju da maksimalno iskoriste svoju sposobnost prilagodbe;
22. Poziva države članice da se pobrinu za to da za šume površine veće od 10 hektara postoje planovi upravljanja šumama koji uključuju skladištenje ugljika i biološku raznolikost i koji su, prema potrebi, usklađeni s ciljevima mreže Natura 2000;
23. Podsjeća na pismo koje je potpisalo više od 700 znanstvenika u kojem se poziva na znanstveno utemeljenu reviziju Direktive o obnovljivoj energiji, posebno u cilju isključivanja određenih vrsta drvne biomase iz uračunavanja u kvotu za ispunjavanje cilja i uklanjanje njihove prihvatljivosti za primanje potpore;
24. Ističe da plantažne šume za intenzivnu bioenergiju velikih razmjera, uključujući monokulture, a posebno one kojima se zamjenjuju prirodne šume i samoopskrbna poljoprivredna zemljišta, negativno utječu na biološku raznolikost;
25. Naglašava ulogu koju šume mogu imati u procesu zamjene fosilnih materijala

---

¹² Izvješće Komisije od 7. prosinca 2018. pod naslovom „Napredak u provedbi strategije EU-a za šume – „Nova strategija EU-a za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama” (COM(2018)0811), str. 3.

¹³ Međuvladin panel o klimatskim promjenama (IPCC), 2019.: „Izvješće o klimatskim promjenama i zemljištu za tvorce politika“

¹⁴ Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) (2018.): Sažetak za tvorce politika iz regionalnog izvješća o procjeni biološke raznolikosti i usluga ekosustava za Europu i Središnju Aziju Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava. M. Fischer, M. Rounsevell, A. Torre-Marin Rando, A. Mader, A. Church, M. Elbakidze, V. Elias, T. Hahn. P.A. Harrison, J. Hauck, B. Martín-López, I. Ring, C. Sandström, I. Sousa Pinto, P. Visconti, N.E. Zimmermann i M. Christie (ured.). Tajništvo IPBES-a, Bonn, Njemačka.

proizvodima dobivenima od bioloških sirovina; smatra da bi nova strategija za šume trebala odražavati važnost uloge europskih šuma i kružnog održivog biogospodarstva EU-a u ostvarenja klimatske neutralnosti do 2050. te da bi trebalo predvidjeti mjere s tim ciljem; naglašava da bi se tim mjerama trebao u potpunosti iskoristiti potencijal učinaka zamjene; naglašava, međutim, da bi se mjerama u novoj strategiji za šume koje se odnose na biogospodarstvo i upotrebu drvene biomase trebala uzeti u obzir njihova ključna uloga u skladištenju ugljika, zaštiti biološke raznolikosti i pružanju drugih usluga ekosustava te učinci na očuvanje šumskih ekosustava i sekvencijalnu ugljikovog dioksida na učinkovit način;

26. Napominje da se u izvješću o napretku u provedbi strategije EU-a za šume navodi da provedba politike EU-a o biološkoj raznolikosti, unatoč dosad poduzetim mjerama, i dalje predstavlja velik izazov¹⁵ te da izvješća o očuvanju šumskih staništa i vrsta ukazuju na tek neznatna poboljšanja; poziva Komisiju da u novu strategiju za šume kao ključnu sastavnicu uključi zaštitu i obnovu šumskih ekosustava i biološke raznolikosti;
27. Sa zabrinutošću primjećuje da je povoljno stanje očuvanosti 2015. utvrđeno za 15 % šumskih staništa i 26 % šumskih vrsta¹⁶; podsjeća na cilj 3.b strategije EU-a o biološkoj raznolikosti kojim se želi ostvariti mjerljivo poboljšanje stanja očuvanosti vrsta i staništa koji ovise o šumarstvu ili na koje šumarstvo utječe te mjerljivo poboljšanje pružanja povezanih usluga ekosustava; žali zbog činjenice da, prema reviziji na sredini razdoblja provedbe strategije o biološkoj raznolikosti, nije ostvaren znatan napredak u ostvarenju tog cilja¹⁷;
28. Naglašava potrebu za smanjenjem potrošnje općenito u EU-u, ali i potrošnje drva i proizvoda od drva promicanjem gospodarstva koje je u većoj mjeri kružno i davanjem prednosti najučinkovitijoj upotrebi drva, čime se dugoročno omogućuje vezivanje ugljika i smanjuje stvaranje otpada;
29. Smatra da bi se strategijom EU-a za šume trebalo promicati zaustavljanje trenda pri kojemu se autohtone vrste zanemaruju u korist egzotičnih vrsta koje brzo rastu kao što je na primjer eukaliptus;
30. Naglašava važnost strukovnog osposobljavanja i programa prekvalifikacije za stručnjake u šumarstvu u području korištenja novih tehnologija i prilagodbe na promjene koje su u tijeku, uključujući stvaranje komunikacijske platforme za razmjenu dobrih praksi, te smatra da je u taj proces važno uključiti vlasnike šuma i upravitelje šuma te ih potaknuti da slijede prakse održivog očuvanja šuma i promicanja biološke raznolikosti;
31. Poziva na to da se novom strategijom za šume doprinese naporima da se osigura da prakse upravljanja šumama ne uključuju fragmentiranje šumskih ekosustava na manje dijelove, s posebnim naglaskom na primarnim šumama, s obzirom na to da mnoge vrste,

---

¹⁵ Izvješće Komisije od 7. prosinca 2018. pod naslovom „Napredak u provedbi strategije EU-a za šume – „Nova strategija za šume: za šume i sektor koji se temelji na šumama” (COM(2018)0811), str. 3.

¹⁶ Izvještaj Europske agencije za okoliš od 27. studenog 2019. godine, „Dinamika šuma u Europi i njihove ekološke posljedice“. Posljednji put izmijenjeno 10. prosinca 2019.

¹⁷ Izvješće Komisije od 2. listopada 2015. pod naslovom „Revizija strategije EU-a o biološkoj raznolikosti do 2020. na sredini razdoblja provedbe“ (COM(2015)0478).

uključujući veće sisavce, ovisе o međupovezanim, netaknutim šumskim staništima za preživljavanje; poziva na to da se u strategiji za šume prednost da ponovnom povezivanju fragmentiranih šuma tako da se obnove šumski koridori na način koji je adekvatan za lokalne uvjete i biološku raznolikost;

32. Smatra da su podaci o šumskim resursima i stanju šuma ključni kako bi se osiguralo da se odlukama koje se donose u vezi sa šumama postižu najveće socioekonomske i ekološke koristi na svim razinama;
33. Naglašava osobitu važnost karpatske regije i napominje da bi pristupanje EU-a Karpatskoj konvenciji pomoglo pružanju potpore toj regiji koja ima nezamjenjiva prirodna bogatstva u kontinentalnoj Europi;
34. Sa zabrinutošću napominje da prema prikupljenim podacima¹⁸ 48 % ukupne uporabe drvene biomase na razini EU-a odlazi na proizvodnju energije; ponavlja da bi uporaba posječenog drva, osim prirodne sekvestracije ugljika i zaštite biološke raznolikosti in situ, trebala biti usmjerena na upotrebu materijala, u svrhu ostvarenja sukladnosti s ciljevima u pogledu biološke raznolikosti i klime;
35. Ističe vrijednost i potencijal novouspostavljenih i tradicionalnih ekstenzivnih poljoprivredno-šumarskih sustava za poljoprivrednu proizvodnju, diversifikaciju, uključujući u svrhu biogospodarstva, sekvestracije ugljika, sprečavanja dezertifikacije i potencijala za smanjenje pritiska na šumske ekosustave; žali zbog toga što su pravila nastala uslijed reformi ZPP-a sustavno dovela do degradacije poljoprivredno-šumarskih sustava te su u mnogim slučajevima ometala njihovu obnovu, regeneraciju i pomlađivanje; sa zabrinutošću primjećuje veliko odumiranje sredozemnog agrošumarskog sustava velike prirodne vrijednosti te hitno poziva na promjene pravila kako bi se olakšala regeneracija i obnova postojećih agrošumarskih sustava, kao i uspostava novih;
36. Primjećuje da su od uvođenja strategije za šume 2013. istraživanje i tehnologija uvelike napredovali; naglašava važnost poticanja daljnjih istraživanja, između ostalog, šumskih ekosustava, biološke raznolikosti, održive zamjene fosilnih sirovina i energija, skladištenja ugljika, proizvoda na osnovi drveta i održivih praksi upravljanja šumama, u šumarstvu i proizvodima koji se temelje na biološkoj osnovi; smatra da bi se sredstva EU-a predviđena za istraživanje trebala dodatno usmjeravati na ta područja; poziva Komisiju i države članice da isto tako financiraju istraživanja i nastave prikupljati podatke o inovativnim metodama zaštite i izgradnje otpornosti šuma, kao što je uvođenje otpornih vrsta; naglašava da bi se intenziviranjem istraživanja i financiranja pozitivno doprinijelo ublažavanju klimatskih promjena, očuvanju šumskih ekosustava, jačanju biološke raznolikosti, održivom gospodarskom rastu i zapošljavanju, posebno u ruralnim područjima;
37. Poziva na uvođenje koordiniranog elektroničkog sustava za praćenje i sljedivost drvene sirovine te na podupiranje razvoja automatiziranih alata za analizu i praćenje kretanja drvene sirovine u svim fazama njezine transformacije i integracije, s povezanim vladinim i komercijalnim vođenjem evidencije, izvješćivanjem, izdavanjem dozvola i sustavima

---

¹⁸ Zajednički istraživački centar Europske komisije, 2018.: „Proizvodnja, opskrba i upotreba biomase u Europskoj uniji“.

registracije sporazuma;

38. Naglašava da lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu ulogu u osiguravanju dugoročne održivosti šuma jer bi mogle sudjelovati u regionalnim planovima održivog razvoja, razvoju šumskih proizvoda koji dugoročno apsorbiraju ugljik i promicanju poduzetničkog duha malih i srednjih poduzeća u šumarskom sektoru;
39. Poziva na kontinuirano financiranje istraživanja tala i njihove uloge u otpornosti i prilagodbi šuma na klimatske promjene, zaštiti i unapređenju biološke raznolikosti te pružanju ostalih usluga ekosustava;
40. Smatra da je nužno sačuvati endemske genetske resurse i odabrati elemente postojećeg genetskog nasljeđa koji su najbolje prilagođeni uvjetima rasta koji se očekuju u budućnosti;
41. Poziva Komisiju i države članice da uspostave gospodarske i političke instrumente koji će većem broju šuma omogućiti da rastu do ostvarenja svojeg ekološkog potencijala i da apsorbiraju ugljikov dioksid;
42. naglašava važnost znanstvenih dokaza kada je riječ o politikama Europske unije u sektoru šuma;
43. predlaže da se ažuriraju pravila o izvješćivanju i obračunu za LULUCF kako bi se potaknuo odabir neinterveniranja u obračunskoj kategoriji šumskog zemljišta kojim se upravlja u područjima prašuma, na primjer isključivanjem dotičnih uklanjanja iz ograničenja utvrđenih uredbom;
44. ističe važnost drugih aktivnosti povezanih sa šumama, kao što su berba nedravnih šumskih proizvoda, npr. gljiva i bobičastog voća, ili ispaša i pčelarstvo;
45. smatra da bi strogo zaštićena područja u sustavu upravljanja bez intervencija trebala biti dio strategije EU-a za šume i strategija lokalnog razvoja koje se temelje na održivom prirodnom turizmu i pružanju neproizvodnih usluga ekosustava;
46. Poziva Komisiju da poštuje načelo nečinjenja štete utvrđeno u Komunikaciji o zelenom planu (COM(2019)0640) i da revidira sve relevantno zakonodavstvo kako bi se u obzir uzele najnovije znanstvene spoznaje u pogledu šumskih ekosustava, različitih spremnika ugljika i njihove stvarne vrijednosti za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama, uključujući ključnu ulogu njihove biološke raznolikosti u toj prilagodbi;
47. podsjeća da treba zaštititi šume od sve većih prijetnji i uravnotežiti njihovu proizvodnu i zaštitnu funkciju, vodeći računa o predviđanju suša, požara, nevremena i štetočnika koji zbog klimatskih promjena sve češće prouzrokuju veliku štetu šumama;
48. izražava zabrinutost zbog zdravlja i otpornosti šuma u mnogim dijelovima Europe; ističe da bi se u novoj strategiji za šume trebalo uzeti u obzir da je raznolika šuma, koja odražava sastav karakterističan za dotičnu regiju, općenito otpornija od šuma sa samo jednom vrstom stabala; naglašava potrebu za jačanjem i potpunim iskorištavanjem mehanizama EU-a za rješavanje prekograničnih pritisaka na šume; podsjeća da su

prema podacima EEA¹⁹ glavni izvori pritiska na šume u EU-u povećano korištenje zemljišta, širenje urbanih područja i klimatske promjene; naglašava da su ti ekosustavi sve skloniji prirodnim nepogodama kao što su oluje, požari, suše, invazivne vrste, nametnici, najezde kukaca i bolesti, što sve povećava osjetljivost na klimatske promjene; poziva Komisiju da stvori uvjete za uspostavu platforme za razmjenu najboljih praksi za borbu protiv tog problema;

49. Ističe da onečišćenje zraka znatno utječe ne samo na zdravlje ljudi, već i na okoliš; poziva Komisiju da u svojem predstojećem akcijskom planu za nultu stopu onečišćenja analizira utjecaj onečišćenja zraka na šume i biološku raznolikost šuma;
50. Pozdravlja pokretanje europskog sustava informiranja o šumama (FISE) u veljači 2020., kojim se pruža europska podatkovna infrastruktura za šume; poziva države članice da se u potpunosti angažiraju u razmjeni podataka i radu na uspostavi usklađenog podatkovnog okvira o stanju šuma u Europi; traži da se rad FISE-a pravodobno dovrši za svih pet prioritetnih tema: osnovne podatke o šumama, biogospodarstvo, prirodu i biološku raznolikost, ublažavanje klimatskih promjena te zdravlje i otpornost šuma;
51. Naglašava da bi jedan od ciljeva strategije EU-a za šume trebalo biti značajno povećanje udjela šumskih vrsta i staništa u povoljnom stanju očuvanosti; poziva da se u tu svrhu u strategiju uvedu ambiciozne mjere;
52. Prepoznaje da bi se u strategiji EU-a za šume trebalo uzeti u obzir veliku gospodarsku, društvenu i kulturnu vrijednost šuma; ističe da različite gospodarske aktivnosti povezane sa šumama mogu imati razne negativne učinke na šumske ekosustave; naglašava da bi novom strategijom EU-a za šume trebalo poticati samo one vrste gospodarskih aktivnosti koje poštuju održive granice šumskih ekosustava;
53. Snažno potiče ograničavanje metode potpunog krčenja i zalaže se za povećanje primjene kontinuiranog rasta; uviđa da se potpunim krčenjem šume u atmosferu oslobađa većina preostalih zaliha ugljika iz tla na tom području; naglašava potrebu za promicanjem alternativnih i manje invazivnih metoda sječe drva;
54. Pozdravlja činjenicu da će, kao što je najavljeno u europskom zelenom planu, glavni ciljevi nove strategije za šume biti učinkovito pošumljavanje, očuvanje i obnova šuma; ističe da potencijal šumskih ekosustava za hvatanje ugljika raste sa sazrijevanjem šumskog ekosustava te da prirodne šume pružaju važne koristi; naglašava da bi se prednost trebala dati zaštiti i obnovi postojećih šuma, posebno prašuma;
55. Naglašava potrebu da EU učini više kako bi zaustavila prakse potpunog krčenja i nezakonite sječe; primjećuje da se unatoč Uredbi EU-a o drvu nezakonita sječa i dalje odvija u nekim državama članicama; potiče Komisiju i države članice da poduzmu hitne mjere u vezi s tim pitanjima pomnim nadzorom i primjenom postojećih zakona EU-a te poziva Komisiju da brzo pokrene postupke zbog povrede prava kada se dogodi kršenje, kao i da nadgleda postupke nezakonite sječe kroz tijela poput Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) i Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF); poziva Komisiju da bez odlaganja dovrši provjeru ispravnosti pravila EU-a protiv nezakonite sječe;

---

¹⁹ Europska agencija za okoliš, „Dinamika šuma u Europi i njihove ekološke posljedice“, 27. studenog 2018.

56. Podsjeća da se većinom šuma u EU-u upravlja²⁰, što uključuje većinu prašuma; naglašava da je potrebna strategija EU-a o šumama s dugoročnim planiranjem kako bi se poboljšao udio prašuma; poziva Komisiju da predloži dugoročnu strategiju EU-a za šume u svrhu unapređenja udjela prašuma;
57. Poziva Komisiju da razmotri mogućnost izrade zakonodavnog okvira za program certificiranja na razini EU-a za lokalno proizvedeno drvo, koji bi se temeljio na najvišim standardima održivosti;
58. Ističe da postoji prostor za poboljšanje korištenja fondova za ruralni razvoj u državama članicama, posebno za programe povezane s poboljšanjem biološke raznolikosti šuma; poziva države članice da iskoriste dostupne mjere potpore za očuvanje šuma i biološke raznolikosti; također naglašava da je važno osigurati dostatna sredstva za provedbu nove strategije EU-a za šume;
59. Poziva Komisiju da ponovno pokrene pregovore o međunarodnoj pravno obvezujućoj konvenciji o šumama, koja bi pridonijela upravljanju šumama te njihovoj zaštiti i održivom razvoju te da omogući njihove višestruke i komplementarne funkcije i upotrebe, uključujući mjere s ciljem ponovnog pošumljavanja, pošumljavanja i očuvanja šuma, istodobno uzimajući u obzir socijalne, gospodarske, ekološke, kulturne i duhovne potrebe sadašnjih i budućih naraštaja, priznajući presudnu ulogu svih vrsta šuma u održavanju ekoloških procesa i ravnoteže i podržavajući identitet, kulturu i prava autohtonih naroda, njihovih zajednica te drugih zajednica i stanovnika šume;
60. Izražava zabrinutost zbog gubitka biološke raznolikosti EU-u, koji između ostalog treba zaustaviti uz pomoć strategije EU-a za šume; podsjeća da je gubitak biološke raznolikosti unutarnji problem EU-a; napominje da bi se strategijom trebalo zaštititi posljednje fragmente zrelih šuma u EU-u zbog njihove važnosti kao rezervata biološke raznolikosti te radi povećanja otpornosti šuma; naglašava da bi se strategijom trebala promicati silvikultura koja ne utječe na tlo i krajolik;
61. Napominje da, usprkos uspostavi Europskog sustava informiranja o šumama, dostupni podaci o šumama u EU-u, a posebno o njihovom ekološkom stanju, nepotpuni su, teško ih je objediniti i nisu temeljeni na daljinskom istraživanju; poziva na znatna ulaganja iz Komisije i države članica u daljnji razvoj Europskog sustava informiranja o šumama i na provedbu paneuropskog programa daljinskog istraživanja;
62. Napominje da je uspostava jedinstvenog sustava informiranja o šumama EU-a dugotrajan poduhvat, koji do sada nije u potpunosti postignut. naglašava da je za rješavanje postojećih nedostataka podataka potrebno pronaći sinergije između vlasti i relevantnih organizacija, i to prekoračenjem ograničenja vezanih uz projekte - to uključuje dostupnost podataka, usklađene metodologije i potporu financijskim sredstvima i kapacitetima resursa;
63. Naglašava da bi se novom strategijom za šume trebalo, kako na razini EU-a tako i na razini država članica, potaknuti rast kružnog biogospodarstva i prepoznati da su lanci vrijednosti koji se temelje na šumama ključni za postizanje tog rasta; smatra da se

---

²⁰ Naudts, K., Chen, Y., et al., „Europsko upravljanje šumama nije ublažilo klimatsko zagrijavanje“. U Science, 5. veljače 2016.: svezak 351, broj 6273, str. 597-600.

njome također trebalo potaknuti širenje kružnog biogospodarstva daljnjom integracijom između vrijednosnih lanaca koji se temelje na šumama i drugih sektora i vrijednosnih lanaca koje treba dekarbonizirati;

64. Napominje da 90 % financijskih sredstava Europske unije za šume dolazi iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR); zabrinut je zbog predviđenih rezova u proračunu EPFRR-a; poziva donositelje odluka da, ako je to moguće, izbjegavaju rezove u potpori šumarskom sektoru kako bi se ispunili ciljevi europskog zelenog plana;
65. Poziva Komisiju da u novu strategiju EU-a za šume uključi ciljeve zaštite i obnove šumskih ekosustava, posebno primarnih europskih šuma, kako bi se, osim ostalih ciljeva, povećala međunarodna vjerodostojnost Unije u tom području te istovremeno preporučuje da se državama članicama pruži podrška u zaštiti primarnih europskih šuma;
66. Ističe ulogu šuma u povećanju otpornosti na negativne učinke klimatskih promjena; ističe potrebu za konkretnim i učinkovitim mjerama u okviru strategija i planova za klimatsku prilagodbu uvođenjem sinergija između mjera ublažavanja i mjera prilagodbe;
67. Poziva Komisiju da se u okviru strategije za šume EU-a pozabavi pitanjem razvoja gradskih šuma; u tom kontekstu pozdravlja činjenicu da su se mnogi gradovi u Europi pridružili programu Svjetski gradovi drveća pod okriljem Organizacije Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu (FAO); poziva Komisiju da među europskim gradovima promiče suradnju i razmjenu najboljih praksi u vezi s poticanjem gradskog šumarstva;
68. Izražava duboku zabrinutost zbog toga što se postojeće zakonodavstvo EU-a povezano sa šumarstvom u nekim dijelovima EU-a ne provodi; poziva Komisiju i države članice da u potpunosti provedu postojeće zakonodavstvo i ojačaju provedbu održivog i aktivnog upravljanja šumama;
69. Napominje da se provedba prilagođenih planova upravljanja šumama odvija na razini država članica te da iziskuje pojačanu suradnju između tijela nadležnih za šume i zaštitu okoliša, nevladinih organizacija, lokalnih zajednica i vlasnika šuma;
70. Poziva države članice da osiguraju da nacionalni strateški planovi u okviru ZPP-a potiču upravitelje šuma na održivo očuvanje i uzgajanje šuma te upravljanje šumama;
71. Skreće pozornost na potrebu za osmišljavanjem i provedbom planova za borbu protiv invazivnih vrsta s namjenskim ljudskim, tehničkim i financijskim resursima;
72. Poziva da se u trgovinskim sporazumima u pogledu uvoza drvne sirovine uzme u obzir načelo održivosti i da se u slučaju kršenja primjenjuju kazne;
73. Napominje da su šume različite starosti i s raznolikim vrstama kojima se upravlja po kriteriju biološke raznolikosti otpornije na klimatske utjecaje kao što su požari, suše i vremenski uvjeti neuobičajeni za godišnje doba, te su stoga važno ulaganje za budućnost, ne samo za zajednice i prirodu, već i za šumska gospodarstva; ustraje u tome da su monokulture manje otporne na nametnike i bolesti, kao i na suše, vjetar, oluje i požare te da ih se stoga ne bi trebalo podupirati sredstvima EU-a;

74. Naglašava da se novom strategijom za šume može postići željeni politički učinak samo ako se obuhvate svi lanci vrijednosti koji se temelje na šumama; napominje da lanci vrijednosti koji se temelje na šumama već sada imaju ključnu ulogu za europsko gospodarstvo i da će biti neizostavni za izradu strategije zelenog rasta u okviru europskog zelenog plana; ističe da se novom strategijom za šume moraju podupirati konkurentni i održivi vrijednosni lanci EU-a utemeljeni na šumama na nacionalnoj i globalnoj razini;
75. Ističe terapeutsku funkciju šuma, koje imaju izravne pozitivne učinke na ljudsko zdravlje i kvalitetu života ljudi; naglašava da šume također doprinose društveno-gospodarskom razvoju europskih ruralnih područja, što uključuje raspodjelu prihoda najrjeđe naseljenim područjima EU-a zahvaljujući ekoturizmu, jednoj od najpopularijih ponuda turističke industrije;
76. Ponavlja svoj poziv²¹ na provođenje dosljednih politika u području šuma, kojima se djeluje protiv gubitka biološke raznolikosti i utjecaja klimatskih promjena te kojima se povećavaju prirodni ponori u EU-a uz istodobnu zaštitu, očuvanje i povećanje biološke raznolikosti;
77. Poziva Komisiju da u novoj strategiji EU-a za šume uzme u obzir potrebu za podupiranjem vlasnika šuma, uključujući pritom i financijsku potporu; zagovara da ta potpora bude uvjetovana održivim upravljanjem šumama; napominje da bi, kako bi se osiguralo kontinuirano ulaganje u moderne tehnologije, u mjere zaštite okoliša i klime koje jačaju višenamjensku ulogu šuma, s posebnim financijskim instrumentom za upravljanje područjima mreže Natura 2000 i stvaranjem pristojnih radnih uvjeta, ta financijska potpora trebala biti rezultat snažne kombinacije financijskih instrumenata, nacionalnog financiranja i financiranja privatnog sektora; poziva Komisiju da uspostavi i financira europski program za pošumljavanje i ponovno pošumljavanje koji se koristi informacijama iz globalnog navigacijskog satelitskog sustava (GNSS-a), čija bi zadaća bila povećanje šumskih područja, rješavanje problema degradacije zemljišta, poboljšanje kvalitete zraka u urbanim područjima i osiguravanje da šume zadrže svoj sastav prirodnih vrsta;;
78. Žali zbog toga što se trenutna upotreba planova upravljanja šumama u državama članicama značajno razlikuje; stoga poziva Komisiju da pojača upotrebu planova upravljanja šumama, uključujući stvaranjem zajedničkih smjernica za njihovo uspostavljanje i provedbu; poziva države članice da pojačaju upotrebu planova upravljanja šumama i pažljivo prate njihovu provedbu poštujući načela proporcionalnosti i supsidijarnosti; naglašava da je potrebna platforma kako bi se pronašla rješenja za brojne izazove povezane sa šumama i upravljanjem šumama na razini EU-a; zagovara da modeli upravljanja šumama moraju uključivati i kriterij ekološke, društvene i ekonomske održivosti, što znači da upravljanje i korištenje šuma i šumskih zemljišta moraju biti usmjereni na biološku raznolikost, produktivnost, sposobnost obnove, vitalnost i potencijal da sada i ubuduće, ostvaraju relevantne okolišne, gospodarske i socijalne funkcije na lokalnoj, nacionalnoj i globalnoj razini i ne narušavaju druge ekosustave²²; traži od Komisije da izradi jedinstvenu i dovoljno

---

²¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 16. siječnja 2020. o 15. sastanku Konferencije stranaka (COP15) Konvencije o biološkoj raznolikosti, usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0015.

²² Rezolucija H1, Opće smjernice za održivo upravljanje šumama u Europi, Druge ministarske konferencije za

detaljnu definiciju prirodnog šumarstva, oslanjajući se na postojeća iskustva integriranja aspekata biološke raznolikosti u upravljanje šumama;

79. Naglašava da su šumski požari opetovana pojava te ujedno uzrok i posljedica klimatskih promjena; napominje da se oluje, štetočine i šumski požari mogu umanjiti poboljšanim i aktivnijim upravljanjem šumama, kao i šumarskim tehnikama, uključujući ispašu i poljoprivredno-šumarske prakse koje bi se trebale podržati u okviru ZPP-a;
80. Ističe potrebu za učinkovitim očuvanjem i strogom zaštitom primarnih šuma i prašuma, uzimajući u obzir njihove jedinstvene osobine; napominje da na razini EU-a ne postoji definicija prašuma i poziva Komisiju da uvede tu definiciju u buduću strategiju EU-a o šumama, uzimajući u obzir različite osobine šuma i potrebu za učinkovitim očuvanjem, posebno primarnih šuma i prašuma; sa zabrinutošću napominje da su podaci o primarnim šumama i dalje nepotpuni, ali prema dostupnim informacijama samo 46 % mapiranih primarnih šuma u Europi ima najviši status zaštite, 24 % ima status nacionalnih parkova, a 11 % je nezaštićeno²³; poziva Komisiju da bez odgode predloži sveobuhvatnu definiciju primarnih šuma i da radi na poboljšanju prikupljanja podataka o primarnim šumama;
81. Ističe važnost boraca za zaštitu okoliša u zajedničkim naporima za zaštitu i obnovu šuma u EU-u; poziva na pristup nulte tolerancije prema napadima ili uznemiravanju koji su usmjereni protiv njih;
82. Zagovara potrebu zajedničkog pristupa Europske unije za sprečavanje katastrofa s odgovarajućim financijskim sredstvima iz proračuna, na čiju se realizaciju već dugo čeka;
83. Smatra da obrazovanje igra ključnu ulogu u održivom upravljanju šumama kada je riječ o budućnosti te poziva Europsku komisiju i države članice da promiču obrazovanje usmjereno na šume i unutar EU-a i u trećim zemljama, uključujući pritom i stipendiranje i programe akademskih razmjena;
84. Podsjeća da je dao potporu europskom pravnom okviru utemeljenom na obveznoj dužnoj pažnji kako bi se uredio pristup tržištu EU-a samo u korist proizvoda i robe koji ne doprinose krčenju ili degradaciji šuma ni pretvorbi ili degradaciji drugih prirodnih ekosustava; smatra da bi se takav okvir trebao primjenjivati na sve gospodarske aktere, uključujući financijske aktere, i na višim i na nižim dijelovima opskrbnog lanca, te da bi se njime također trebalo zajamčiti eliminiranje povezanih kršenja ljudskih prava; poziva na Komisiju da bez odgađanja donese taj prijedlog;
85. Poziva Komisiju da odgovori na zadržke stručnjaka na tom polju u pogledu Direktive o energiji iz obnovljivih izvora, posebice pitanje uključivanja svih vrsta biomase u obnovljive izvore energije, između ostalog, u kontekstu visoke razine uvoza drvenih paleta u EU-u i potencijalnih rizika koji taj uvoz predstavlja za šume u trećim zemljama, kao i da nastavi promicati druge održive oblike o energije iz obnovljivih izvora;

---

zaštitu šuma koja se održala u Helsinkiju od 16. do 17. lipnja 1993.

²³ Sabatini, F.M., Burrascano, S., et al., „Gdje su posljednje primarne šume u Europi?“. U *Diversity and Distributions*, prvi put objavljeno 24. svibnja 2018.: svezak 24, broj 10, listopad 2018., str. 1426-1439, slika 3.

86. Naglašava da programi sadnje stabala moraju biti dodatak obnovi prirodnih šuma jer krivo drvo na krivom mjestu može pojačati šumske požare i zapravo dovesti do ispuštanja više ugljikova dioksida u atmosferu; napominje da se programima obnove šuma mora povećati njihov potencijal sekvenciranja ugljika kako bi se ispunile klimatske obveze na globalnoj razini;
87. Smatra da bi sustav za praćenje napada štetočina u EU-u mogao biti potreban za cjelovit uvid u stanje šuma i njihov utjecaj na biološku raznolikost šuma, s obzirom na očekivane utjecaje klimatskih promjena na rasprostranjenost štetnih organizama;
88. Smatra da treba hitno spriječiti da se preko međunarodne trgovine uvode nove štetočine i bolesti te njihovi prijenosnici;
89. Smatra da, uzimajući u obzir zakonodavstvo o invazivnim stranim vrstama i njihove moguće posljedice na šume, Komisija bi trebala predložiti nove komplementarne financijske instrumente za pomoć pogođenim područjima u borbi protiv invazivnih vrsta, a naročito perzistentnih vrsta ili novih egzotičnih vrsta;
90. Smatra da bi trebalo posvetiti više pozornosti problemu bolesti drveća, naročito kada je riječ o „odumiranju hrastovih stabala“, kojih je sve manje u svijetu zbog štetočina, bolesti i klimatskih promjena; skreće pozornost na „odumiranje stabala hrasta plutnjaka” zbog čega plantaže te vrste drveća u Portugalu, Francuskoj i Španjolskoj propadaju, uključujući područja posebne zaštite i rezervate biosfere; smatra da je Komisija u strategiju trebala uključiti učinkovite mjere i posebne resurse za borbu protiv bolesti drveća;

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	22.6.2020
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 55 - : 13 0 : 8
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Nikos Androulakis, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurelia Beigneux, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Miriam Dalli, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Anja Hazekamp, Martin Hojsik, Pär Holmgren, Jan Huitema, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Dan-Ștefan Motreanu, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O’Sullivan, Jutta Paulus, Jessica Polfjärd, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Christine Schneider, Linea Søgaard-Lidell, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Margarita de la Pisa Carrión, João Ferreira, Billy Kelleher, Ulrike Müller, Piernicola Pedicini, Christel Schaldemose, Andrey Slabakov

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

55	+
GUE/NGL	Silvia Modig
NI	Piernicola Pedicini
PPE	Bartosz Arłukowicz, Traian Băsescu, Alexander Bernhuber, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Esther De Lange, Peter Liese, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolores Montserrat, Dan-Ștefan Motreanu, Ljudmila Novak, Jessica Polfjård, Christine Schneider, Edina Tóth, Pernille Weiss, Michal Wiezik
RENEW	Pascal Canfin, Martin Hojsík, Jan Huitema, Billy Kelleher, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Sogaard-Lidell, Nicolae Ștefănuță, Nils Torvalds, Véronique Trillet-Lenoir
S&D	Nikos Androulakis, Marek Balt, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Miriam Dalli, Jytte Guteland, Javi López, César Luena, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Pär Holmgren, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Focchi, Rob Rooker, Andrey Slabakov, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Simona Baldassarre, Marco Dreosto, Teuvo Hakkarainen, Sylvia Limmer, Luisa Regimenti, Silvia Sardone
GUE	Mick Wallace

8	0
ECR	Margarita De La Pisa Carrión
GUE	João Ferreira, Anja Hazekamp, Petros Kokkalis
ID	Aurelia Beigneux, Catherine Griset, Joëlle Mélin
RENEW	Ulrike Müller

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani